

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen johdosta / Ympäristöluvan peruuttaminen, Saarijärven Urheiluautoilijat, kartingrata (Kolkanlahti 729-408-30-193, Saarijärvi)

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 27.10.2026
323/11.01.00.00/2025

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on tehnyt kokouksessaan 23.06.2026 § 50 päätöksen Saarijärvellä sijaitsevan kartingradan ympäristöluvan peruuttamisesta. Tehdystä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen 22.7.2026 saapuneella valituksella, diaarinumero 901/2026.

Vaasan hallinto-oikeus on antanut asiassa välipäätöksen 21.9.2026 (Dnro 901/03.04.04.04.19/2026) ja kieltänyt päätöksen täytäntöönpanon.

Vaasan hallinto-oikeus pyytää Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalta lausuntoa 28.10.2026 mennessä päätöksestä saapuneen valituksen johdosta. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 2.11.2026 asti.

VALITUS

Dnro: 901/2026

Muutoksenhakija: Saarijärven Urheiluautoilijat ry asiamiehensä välityksellä.

Luvanhaltija: Saarijärven Urheiluautoilijat / Karting-jaosto

Päätös, johon haetaan muutosta: Ympäristöluvan peruuttaminen / Saarijärven Urheiluautoilijat, kartingrata (Kolkanlahti 729-408-30-193, Saarijärvi).

Valituksessa esitetään seuraavat vaatimukset:

”Saarijärven Urheiluautoilijat ry kunnioittaen vaatii, että hallinto-oikeus

1) ensisijaisesti kumoaa Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnan päätöksen siltä osin kuin siinä on peruutettu valittajan kartingradan ympäristölupa ja annettu toiminnan lopettamista koskevat määräykset ja määrätty, että päätöstä tulee noudattaa muutoksenhausta huolimatta, sekä palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ympäristöluvan muuttamiseksi.

Toissijaisesti valittaja vaatii, että hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä siten, ettei ympäristölupaa peruuteta, vaan ympäristöluvan määräyksiä muutetaan ja täsmennetään toiminnan jatkamisen edellytysten täyttämiseksi.

2) velvoittaa virheellisen päätöksen tehneen viranomaisen korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomiosta. Oikeudenkäyntikulujen tähänastinen määrä on 1.000,00 € (sis. ALV 25,5 %).”

Valituksen yksityiskohtaisena perusteluina esitetään seuraavaa:

”Valittaja vetoaa lausumissaan ja vastineissaan mainittuihin perusteluihin ja toteaa lisäksi seuraavaa:

1. Luvan peruuttamisen yleiset edellytykset – YSL 93 §

Ympäristönsuojelulain 93 §:n mukaan lupaviranomainen voi omasta aloitteestaan peruuttaa luvan, jos: 1) hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin; 2) lupamääräyksiä on valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta huolimatta toistuvasti rikottu siten, että toiminnasta voi aiheutua luvan myöntämisen edellytysten vastainen seuraus; tai 3) toiminnan jatkamisen edellytyksiä ei saada täytetyksi lupaa muuttamalla.

Asiassa ei ole väitetty, saati näytetty, että valittaja olisi antanut virheellisiä tietoja (kohta 1) tai toistuvasti rikkonut lupamääräyksiä (kohta 2). Lautakunta on perustellut päätöstään yksinomaan sillä, että toiminnan jatkamisen edellytyksiä ei saada täytetyksi lupaa muuttamalla (YSL 93 § 3 kohta).

Valittaja kiistää, että tämä edellytys olisi asiassa täytynyt.

2. Luvan peruuttamisen viimesijaisuus

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan KHO:2018:41 vahvistanut, että ympäristöluvan peruuttaminen on ankara ja lähtökohtaisesti viimesijaisesti käytettävä toimenpide. Näin on erityisesti tilanteessa, jossa ei ole kysymys siitä, että luvan haltija olisi toiminut myönnetyn luvan vastaisesti.

Luvanvaraiseen toimintaan puuttumiseen oikeuttavista tavoista luvan peruuttaminen on voimakkain, ja siihen pitäisi hallinnon suhteellisuusperiaatteenkin perusteella turvautua vasta viimesijaisena keinona.

Valittaja ei ole toiminut myönnetyn luvan vastaisesti luvan peruuttamisen näkökulmasta millään tavoin merkityksellisellä tavalla. Luvanhaltijan toiminta on pysynyt luonteeltaan samanlaisena kuin luvan myöntämishetkellä vuonna 2004.

Tällaisessa tilanteessa luvan peruuttaminen voi olla oikeutettua ainoastaan silloin, kun on selvitetty riittävällä tavalla, ettei toiminnan jatkamisen edellytyksiä saada täytetyksi lupaa muuttamalla ja aidosti harkitaan mahdollisuudet saattaa toiminta jatkamiskelpoiseksi esimerkiksi uusilla lupamääräyksillä. Tätä selvitystä ei ole käsillä olevassa asiassa tehty riittävästi.

3. Viranomainen ei ole riittävästi selvittänyt luvan muuttamisen mahdollisuuksia

KHO on ratkaisussaan KHO:2018:41 todennut, että luvan muuttamismahdollisuuksia voidaan harkita osana peruuttamista koskevaa harkintaa. Tämä kuitenkin edellyttää, että asian käsittelyn aikana hankitaan riittävä selvitys lupamääräysten muuttamismahdollisuuksista ja aidosti harkitaan mahdollisuudet esimerkiksi uusilla lupamääräyksillä saattaa toiminta sellaiseksi, että sitä olisi mahdollista jatkaa. Jos peruuttamista koskevan asian käsittelyn aikana ilmeni, että ympäristönsuojelulain vastainen tilanne voitaisiin poistaa lupaa muuttamalla, peruuttamisen edellytyksiä ei olisi käsillä.

Vastuu asian riittävästä selvittämisestä on hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisella. KHO on ratkaisussaan KHO 2022:67 katsonut, ettei selvittämiseksi riitä pelkkä haitankärsijän esittämä selvitys koetuista haitoista, eikä ratkaisua myöskään voitu perustaa pelkästään asetuksella säädettyihin vähimmäisetasyyksiin.

Nyt käsillä olevassa asiassa viranomainen on jättänyt riittävästi selvittämättä, olisiko ympäristöluvan muuttaminen konkreettisesti

mahdollista. Valittaja on esittänyt, että muuttamalla tai tarkentamalla nykyisiä lupamääräyksiä – esimerkiksi rajoittamalla varastoitavan polttoaineen määrää tai säilytystapaa, rajoittamalla toimintaa ajallisesti tai tilanteessa, että radalle on kertynyt vettä, tai määräämällä radan tarkastus- ja puhdistamistoimista kunkin ajokerran jälkeen – on mahdollista poistaa viranomaisen arvioima pohjaveden pilaantumisriski. Lautakunta ei ole asianmukaisesti arvioinut näitä vaihtoehtoja eikä pyytänyt niihin liittyvää lisäselvitystä. Lautakunta on katsonut, että luvanhaltija ei esitä antamassaan selvityksessä teknisiä ratkaisuja tilanteen korjaamiseksi toiminta-aikojen rajauksen ja veden vähäisen pumppaamisen lisäksi, ja että toiminnanharjoittajan esittämillä toimenpiteillä tai muillakaan suojarakenteilla tai -menettelyillä ei voida kohtuullisin kustannuksin riittävästi lupamääräyksiä estää maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskiä.

Edellä mainittu johtopäätös on kuitenkin tehty ilman riittäviä teknisiä selvityksiä. Viranomainen ei ole pyytänyt, tilannut eikä hankkinut riittävää teknistä näkemystä siitä, millaiset lupamääräykset voisivat konkreettisesti poistaa arvioidun pohjaveden pilaantumisriskin.

4. Pohjavesiolosuhteiden muutos ei ole pysyvä

Lautakunta on todennut, että havainnot pohjaveden lammikoitumisesta ja alueella tehty toimenpiteet purkautuvan pohjaveden ohjaamiseksi pois rata-alueelta viittaavat siihen, että kartingradan hydrologiset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet olennaisesti ja pysyvästi.

Valittaja kiistää, että olosuhteiden muutos olisi pysyvä. Myös Lupa- ja valvontavirasto on lausunnossaan 5.2.2026 todennut, että Ahvenlammen pohjavesialueella pohjavedenpinta (orsivesipinta) on ollut poikkeuksellisen korkealla vuodesta 2023 lähtien. Kysymys ei ole normaalista ja pysyvästä olosuhteesta.

Alueella ei ole ilmennyt sellaisia pysyviä maankäytön, vedenoton tai vesitalousjärjestelyjen muutoksia, jotka olisivat voineet aiheuttaa pohjaveden tason pysyvän nousun. Siten tarkasteltaessa YSL 89 §:n mukaisia edellytyksiä (toiminnan ulkopuolisten olosuhteiden olennainen muuttuminen) voidaan lähtökohtaisesti todeta, ettei lainkohdan edellyttämää olennaista muuttumista ole käsillä, koska tilanne ei ole pysyvä.

Muutoksen olennaisuuteen harkintaan vaikuttaa paitsi itse ulkoinen muutos, myös siitä aiheutuva tarve muuttaa lupaa. Vaikka ulkoisissa olosuhteissa tapahtuisikin muutos, mutta lupa ja siinä annetut määräykset olisivat edelleen riittäviä rajoittamaan ympäristövaikutukset hyväksyttävälle tasolle, ei muutosta olisi syytä pitää olennaisena.

Käsillä olevassa tilanteessa kyse on orsiveden tilapäisestä, poikkeuksellisesta noususta, ei pysyvistä hydrogeologisten olosuhteiden muutoksista. Kysymys ei ole uudesta toiminnasta – toiminnan ympäristövaikutukset maaperään ja pohjaveteen on arvioitu jo vuonna 2004 luvan myöntämisen yhteydessä, eikä toiminta ole tästä käytännössä muuttunut tai merkityksellä tavalla laajentunut. Ympäristölupa on vuonna 2004 myönnetty samojen hydrogeologisten olosuhteiden vallitessa, joissa toimintaa nytkin harjoitetaan, ja pohjaveden pinnankorkeus voi luonnostaan vaihdella vuosittaisen sadannan mukaan.

Valittaja kiistää, että ennen luvan myöntämistä suoritettu radan laajennus olisi aiheuttanut pohjaveden purkautumiseen alueelle. Päätöksessä on virheellisesti todettu, että ”vasta laajennuksen jälkeen rata ulottuu alueelle, josta pohjavettä nyt purkautuu”.

Vaikka pohjaveden taso alueella on nyt laskenut, pohjaveden nousua uudelleen rata-alueelle ei voida lautakunnan mukaan estää tulevaisuudessa. Lautakunta myöntää siis itsekkin, että pohjaveden taso on jo laskenut. Tämä osoittaa, että kyse on nimenomaan tilapäisestä vaihtelusta eikä pysyvästä muutoksesta. Todettavissa onkin, että kesällä 2026 ei vettä enää asfaltoidulla rata-alueella ole.

5. Toiminnasta ei aiheudu tosiasiallista pohjaveden pilaantumisriskiä

Luvanhaltijan toiminnan laatu osoittaa, ettei sillä ole tosiseikkoihin perustettavaa yhteyttä YSL 16–18 §:n mukaisiin kiellettyihin seurauksiin tai erityisten luonnonolosuhteiden huonontumiseen taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumiseen.

Kaikenlainen moottoriratatoiminta ei ole kategorisesti kiellettyä pohjavesialueella.

Luvanhaltijan toiminnasta ei aiheudu YSL 17 §:n pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia eikä VL 3 luvun 2 §:n vastaisia seurauksia – toiminta ei aiheuta luonnon vahingollista muuttumista, vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, eikä olennaisesti vähennä vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin loukkaa yleistä etua.

Varsinkaan pohjaveden määrään toiminnalla ei ole vaikutusta – alueelle eli entiselle soramonttialueelle voi purkautua joka tapauksessa ajoittain orsivettä, sijaitsee alueella rataa tai ei.

Käsillä oleva tilanne eroaa ratkaisevasti edellä viitatusista ratkaisusta KHO:2018:41, jossa kyse oli polttonesteiden jakeluasemasta ja toiminnassa käytetyt polttoainemäärät olivat hyvin suuria. Mainitussa ratkaisussa jakeluaseman suojakalvon sisäpuolelle kertyneestä vedestä oli myös todettu polttoaineperäisiä haitta-aineita pohjavesimittauksissa.

Valittajan toiminta eroaa olennaisesti myös oikeuskäytännössä (KHO 15.1.2016/87; KHO 2846/2015, 6.10.2015; KHO 2820/2015, 2.10.2015) käsitellyistä muista tapauksista, jotka ovat koskeneet moottoriratojen toimintaa. Luvanhaltijan toiminnan laajuus ja sen aiheuttama ympäristöriski ovat huomattavasti vähäisempiä.

Kuten edellä on todettu, koostuu käytettävä kalusto pienitehoisista 2-tahtikartingautoista, joissa ei ole erillistä moottorin voiteluöljyjärjestelmää. Yksittäisen ajoneuvon polttoainemäärät ajossa ovat hyvin pieniä, noin 3–4 litraa. Toimintaan ei liity dieselkäyttöisiä työkoneita, hydraulioöljyjä tai muita hitaasti hajoavia öljyjä, eikä radalla suoriteta ajoneuvojen pesua, huoltoa tai öljynvaihtoja. Kaikki ajoalue on asfaltoitu eli päällystetty, joten mahdolliset päästöt jäävät pintaan eivätkä imeydy maaperään. Tämä on ratkaiseva ero useimpiin muihin pohjavesialueella toimivia moottoriratoja koskeviin oikeustapauksiin, joissa ajamista on ollut tarkoitus harjoittaa päällystämättömällä hiekkaradalla hyvinkin vaihtelevalla kalustolla.

6. Pohjaveden virtaussuunta on pois päin vedenottamosta

Vedenottajan lausunnon mukaan ei ole varmaa, tullaanko Ahvenlammen vedenottamo ottamaan aktiiviseen käyttöön. Lupa- ja valvontaviranomaisen lausunnon mukaan Ahvenlammen vedenottamo sijaitsee n. 1.100 metriä rata-alueesta luoteeseen, ja pohjaveden päävirtaussuunta muodostumassa on luoteesta kaakkoon – siis radalta katsottuna pois päin vedenottamosta.

Tämä seikka on ratkaiseva arvioitaessa tosiasiallista pohjaveden pilaantumiseriskiä. KHO korosti ratkaisussaan KHO:2018:41, että kyseisen Tynninharjun jakeluasemalla pohjaveden virtaussuunta oli nimenomaan kohti vedenottamoita, mikä oli yksi keskeisistä perusteluista luvan peruuttamiselle. Nyt käsillä olevassa tilanteessa pohjaveden virtaussuunta on päinvastainen - rata-alueelta pois päin vedenottamosta.

Kaakkoispuolella radan läheisyydessä sijaitsee toiminnassa oleva Kolkanlahden hautausmaa rakennettuine ympäristöineen ja hulevesineen, jonka teoreettinen ja käytännöllinen merkitys vedenoton ja pohjaveden pilaantumiseriskin kannalta on valittajan näkemyksen mukaan huomattavasti suurempi kuin satunnaisessa ja vähäisessä käytössä olevan kartingradan.

7. Pohjaveden tarkkailuputken puuttuminen ja sen merkitys

Tarkkaa tietoa kartingradan alueen pohjaveden pinnanvaihteluista ja pohjaveden laadusta ei valituksenalaisen päätöksen perustelujen mukaan ole, koska ympäristöluvan edellyttämää pohjavesiputkea ei ole asennettu eikä tarkkailua ole näin ollen tehty.

Lautakunta on tehnyt peruuttamispäätöksensä tilanteessa, jossa luvan mukainen tarkkailu on sen mukaan jäänyt tekemättä. Todettakoon, ettei lupaviranomainen ole missään vaiheessa toiminnan aikana tiedustellut näytteitä tai näytteenoton tuloksia. Putki olisi luonnollisesti asennettu, jos tätä olisi vaadittu.

Pohjavesiputken puuttuminen on pikemminkin lupamääräyksen rikkomus, jota voitaisiin käsitellä lupamääräysten muuttamisen yhteydessä, eikä peruste luvan peruuttamiselle. Päätös on rakennettu puutteellisen tietopohjan varaan, sillä pohjaveden laadusta rata-alueella ei ole näyttöä. Tämä puute on hallintolain 31 §:n mukaisen viranomaisen selvittämisvelvollisuuden vastainen. Esimerkiksi YSL 89 §:n 4 momentin mukaan, jos joku muu kuin toiminnanharjoittaja itse laittaa vireille luvan muuttamista koskevan asian, on lupaviranomaisen varattuaan toiminnanharjoittajalle tilaisuuden lausua käsityksensä aloitteesta, määrättävä tarvittaessa toiminnanharjoittaja toimittamaan aloitteen ratkaisemiseksi tarpeellinen selvitys kohtuullisessa määräajassa.

8. Luvan muuttamisen ensisijaisuus

Ympäristön olosuhteissa tapahtuneet muutokset voivat edellyttää luvan muuttamista, jos muutokset ovat olennaisia. Muutosten olennaisuutta arvioitaessa tulisikin selvittää, ovatko voimassa olevan ympäristöluvan määräykset soveltuvat ja riittävät myös muuttuneissa olosuhteissa. Luvan muuttaminen on tarpeen, jos ympäristölupa ja sen määräykset eivät enää ole riittäviä turvaamaan ympäristöä pilaantumiselta tai sen vaaralta.

Nyt käsillä olevassa asiassa ei ole selvitetty hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla, riittäisivätkö muutetut lupamääräykset turvaamaan ympäristöä. Viranomaiselle asettava selvitysvelvollisuus kuitenkin korostuu sen itsensä vireille panemissa asioissa.

Lupaa tulee ensisijaisesti muuttaa, ei peruuttaa. Mahdolliset uudet lupamääräykset voisivat koskea muun muassa seuraavia asioita:

- toiminnan kieltäminen tilanteessa, jossa pohjavesi on noussut rata-alueelle yli tietyn tason;
- polttoainemäärien rajoittaminen radalla ja varikkoalueella;
- polttoaineen säilytykseen liittyvien ehtojen tiukentaminen;
- enimmäismäärä yhtä aikaa radalla käytettäville ajoneuvoille;
- radan puhdistusvelvoitteet kunakin ajopäivänä;

- pohjavesiputken asentaminen ja säännöllinen seuranta lupamääräysten mukaisesti.

Myös suojarakenteita, jotka estäisivät hydraulisen yhteyden pohjaveteen, on mahdollista asentaa. Suojaetäisyys pohjaveteen on saavutettavissa esimerkiksi salaoitusjärjestelyin, jossa purkautuva vesi johdetaan suojatusti kaivoon ja siitä pois pumppaamalla. Luvanhaltija on esittänyt tätä vaihtoehtoa jo ensimmäisessä kuulemisvastineessaan 15.11.2025, mutta viranomainen ei ole ottanut tähän päätöksessään riittävää kantaa. Viranomainen ei ole ylipäätään riittävästi pyytänyt luvanhaltijaa yksilöimään tai kuvailemaan sellaisia suojarakenteita, joilla hydraulinen yhteys pohjaveteen voitaisiin estää.

Luvanhaltija on estänyt alueen luvattoman käytön asentamalla kohteelle vievälle tielle jo vuosia sitten puomin. Myös radan luvatonta käyttöä voidaan estää tarvittaessa tehokkaammin esimerkiksi lisää ajoesteitä asentamalla. Todettakoon kuitenkin, ettei radan luvaton käyttö ole luvanhaltijan näkemyksen mukaan ollut sinällään ongelma. Valittaja on nimenomaisesti todennut olevansa valmis meluselvityksen tekemiseen sekä ympäristöluvan ehtojen tarkentamiseen, jossa esimerkiksi määrätään radalla yhtä aikaa käytettävien ajoneuvojen enimmäismääristä. Valittaja katsoo, että ympäristölupaa voitaisiin enintään muuttaa siten, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa, ja että toiminnasta aiheutuva pohjaveden pilaantumisen vaara voidaan joka tapauksessa sulkea pois valittajan esittämillä tai muilla arvioitavissa olevilla toimenpiteillä.

9. Luottamuksensuoja sekä suhteellisuusperiaate

Ympäristöluvan muuttamista, rauettamista ja peruuttamista koskevat säännökset estävät mielivaltaisen puuttumisen voimassa oleviin ympäristölupiin, mutta toisaalta ympäristönsuojelullinen suojaperiaate edellyttää viranomaiselta aktiivista toimintaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Luottamuksensuojaperiaate tarkoittaa käytännössä sitä, että lupaan voidaan puuttua ainoastaan lainsäädännössä säädettyjen kriteerien mukaisesti.

Valittaja on yli kahden vuosikymmenen ajan harjoittanut kartingtoimintaa lautakunnan myöntämän ympäristöluvan perusteella toiminnan käytännössä muuttumatta. Myönnetyn luvan perusteella seura on investoinut toimintaan huomattavia määriä rahaa ja talkootyötä, ja luvan peruuttaminen ilman riittävää näyttöä tosiasiallisesta pilaantumisvaarasta olisi suhteeton toimenpide ja rikkoisi luvanhaltijan luottamuksensuojaa.

Kun luvan peruuttaminen tapahtuu tilanteessa, jossa valittaja on toiminut täysin asiallisesti ja tosiasiallista pohjaveden pilaantumista ei ole todettu tai sen vaaraa osoitettu, viranomaisen päätös on suhteellisuusperiaatteen vastainen.

10. Toiminnan lopettamismääräykset

Mikäli hallinto-oikeus katsoisi pääasiaa harkittaessa kuitenkin aiheelliseksi sen, että lupa tulisi peruuttaa, valittaja esittää, että toiminnan lopettamismääräykset ovat lainvastaiset tai ainakin kohtuuttomat ja niitä tulee muuttaa.

Valittaja katsoo, ettei sen toiminnasta ole aiheutunut kemikaalien, roskien tai jätteiden kertymistä toiminta-alueelle, eikä maanomistajan aiempaa toimintaa voi lukea valittajan vastuulle. Alueella on edelleen maanomistajan eli Saarijärven kaupungin vanhaa puutavaraa sekä muuta roskaa. Määräykset ovat jätteiden poistamisen osalta liian epämääräiset.

Valittaja katsoo, ettei asfaltin poistamista tai maanmuotoilua tule määrätä, jos lupa peruutetaan. Alue on entinen soraomonttu, eikä sillä ole taloudellista arvoa. Asfalttiradan käyttöön on ollut kiinnostusta muillakin tahoilla. Poisto- ja muotoilumääräyksen antaminen ei myöskään olisi kohtuullista, sillä juuri Saarijärven kaupunki on osoittanut alueen yhdistykselle kyseiseen käyttöön ja välttänyt samalla vanhan soranottoalueen maisemointivelvoitteen. Viranomaisen taikka maanomistaja ei ole myöskään luvan myöntämisen yhteydessä edellyttänyt radan poistamista toiminnan tai vuokrasopimuksen päättyessä.

Luvan peruuttamisen yhteydessä määrättävät ennallistavat toimet on YSL 94 §:ssä sidottu pilaantumisen ehkäisyyn ja toiminnan vaikutusten selvittämiseen sekä tarkkailuun. Valittajan toiminnasta aiheutuva pilaantumisriski voisi joka tapauksessa olla erittäin vähäinen ja mahdollisten määräysten on oltava oikeassa suhteessa toiminnan aiheuttamaan hyvin vähäiseen ympäristöriskiin. Päätöksen määräykset eivät sitä ole, vaan määräykset asfaltin poistamisesta sekä alueen muotoilusta ovat selkeästi ylimitoitettuja. Valittaja ei ole rataalueen maanmuotoja muotoillut päätöksessä viitattua laajennusta lukuun ottamatta. Maanmuodot alueella ovat kiinteistön omistajan eli Saarijärven kaupungin jättämiä. Osa asfalttialueesta on lisäksi kiinteistönomistajan itsensä asentamaa.

Ylimitoitettut määräykset ovat myös valittajan taloudellisen toimintakyvyn ulkopuolella”

Oheismateriaali:

- Valitus kokonaisuudessaan (sähköpostitse)
- Karttaliite alueella sijaitsevista pohjavesiputkista (sähköpostitse)
- Kartingradan 2.10.2026 mittaus ja ilmakuvat (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman, puh.044 459 7385

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunta esittää, että hallinto-oikeus hylkää valituksen perusteettomana ja pysyttää lautakunnan päätöksen. Lisäksi lautakunta pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta perusteettomana.

Valituksen kohta 1: Koskien ympäristönsuojelulain 93 §:n soveltamista ja toiminnan jatkamisen edellytysten täyttymistä.

Valituksessa kiistetään, että ympäristöluvan peruuttamisen edellytykset olisivat asiassa täyttyneet. Ympäristölautakunta on perustellut päätöstään sillä, että toiminnan jatkamisen edellytyksiä ei saada täytetyksi lupaa muuttamalla (YSL 93.1 § 3 kohta) eikä kyseisen pykälän muiden lainkohtien tarvitse täytyä ennen kuin lupaviranomainen voi omasta aloitteestaan peruuttaa luvan. Ympäristölautakunnan näkemys on, että ympäristöluvan peruuttamisen edellytykset ovat asiassa täyttyneet ja perustelut on esitetty valituksen alaisessa päätöksessä.

Valituksen kohdat 2 ja 3: Koskien luvan peruuttamisen viimesijaisuutta

Valituksessa todetaan, että ympäristöluvan peruuttaminen on ankara ja lähtökohtaisesti viimesijaisesti käytettävä toimenpide. Ympäristölautakunnan päätös luvan peruuttamisesta ei ole ollut ensisijainen vaan nimenomaan viimesijaisesti käytetty toimenpide, kuten käy ilmi myös valituksen alaisen päätöksen perusteluista.

Valituksessa väitetään, ettei luvanhaltija ole toiminut myönnetyn luvan vastaisesti luvan peruuttamisen näkökulmasta. Tosiasiassa luvanhaltija ei ole noudattanut ympäristöluvan lupamääräystä koskien pohjavesiputken asentamista ja siihen liittyvää seurantaa. Toimimalla tällä tavalla luvanhaltija on laiminlyönyt ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisen selvilläolovelvollisuutensa toimintansa ympäristövaikutuksesta pohjavesialueella. Vaikka tätä laiminlyöntiä ei ole käytetty perusteena luvan peruuttamisasiassa, sillä on ollut merkitystä asian selvittämisessä.

Valituksessa väitetään, että luvanhaltijan toiminta on pysynyt luonteeltaan samanlaisena kuin luvan myöntämishetkellä vuonna 2004. Todellisuudessa kartingrataa on ympäristölautakunnan tietojen mukaan laajennettu 2000-luvun aikana kahdesti. Lisäksi alueelle on tehty muutostöitä veden johtamiseksi alueella. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan nämä ovat merkittäviä muutoksia kartingradan toiminnassa, koska esimerkiksi radan pituus on kasvanut.

Valituksessa väitetään, ettei toiminnan jatkamisen edellytyksiä ole selvitetty asiassa riittävästi. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan väite on virheellinen. Asiaa on selvitetty vuodesta 2023 alkaen. Tällöin Saarijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen sai moottoriradan edustajilta ilmoituksen tulvatilanteesta moottoriradalla. Ilmoituksen johdosta lupa-alueella on tehty Saarijärven kaupungin teknisen johtajan toimesta tarkastus 27.10.2023, josta on tehty 31.10.2023 päivätty tarkastusmuistio. Muistiosta käy ilmi, että pohjaveden pumppausta on harkittu ratkaisuksi tilanteeseen. Asiasta on kysytty silloiselta valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta, Keski-Suomen ELY-keskukselta, joka on jo 20.9.2023 päivättyssä vastauksessa todennut seuraavaa:

”Kyseisellä rata-alueella purkautuu pohjavettä ja alueella on myös pohjavesilammikoitumista. Itse rata-alue on aivan väärässä paikassa.

Kyseessä on 1-luokan Ahvenlammen pohjavesialue. Ehdotettu toimenpide vaatii AVI:n vesilain 3:4 mukaisen luvan. Kyseessä on pohjavedenpinnan alentaminen/muuttaminen ja tekopohjaveden muodostaminen imeyttämällä maaperään. Lisäksi kyseessä voi olla pohjaveden pilaamiskiellon vastainen toimenpide (YSL17§).”

31.10.2023 päivätyn muistion johtopäätöksenä on, että ”Veden tilapäinen tai pysyvä pumppaus vaatii Aluehallintoviranomaisen myöntämän vesilain 3:4 mukaisen luvan.”

Luvanhaltija ei ole tämän tiedon saatuaan hakenut toimnepiteelle vesilain mukaista lupaa, jota olisi tarvittu pohjaveden pumppaamiseksi alueella.

Rata-alueella on tehty tilannekatsaus 29.4.2025 ja selvitetty jatkotoimenpiteitä. Muistiossa todetaan, että syksystä 2023 alkaen radalla on ollut runsaasti pohjavettä eikä rataa ei ole voitu käyttää vuoden 2023 jälkeen. Tarkastuksella vettä on ollut edelleen radalla ja pohjavettä on purkautunut rata-alueelta. Muistiossa todetaan seuraavaa: ”ELY-keskuksen asiantuntijan näkemys oli, että pumppaamiseen ei ole mahdollisuutta saada vesilain mukaista lupaa. Lisäksi toiminnasta voi aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden

pilaamiskiellon vastainen seuraus. Käytännössä kartingradan toiminnan jatkamiselle kohteessa ei ole viranomaisten arvion mukaan edellytyksiä.”

Luvanhaltija ei ole hakenut vesilain mukaista lupaa pohjaveden pumppaamiseksi alueelta tai toiminnan järjestämiseksi pohjavesialueella pohjaveden purkautuessa rata-alueella.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on 12.11.2025 käynnistänyt aloitteen ympäristöluvan muuttamiseksi. Luvanhaltijalta on pyydetty asiassa selvitystä. Liittyen toimenpiteisiin, joilla pohjaveden nousu radalle aiotaan jatkossa estää, luvanhaltijan vastineessa (päivätty 15.11.2025) todetaan seuraavaa:

”Karting-jaoston näkemyksen mukaan kyseessä on luonnolliseen vedenkiertoon liittyvä hule- ja orsiveden korkeuden nousu entisen maanottoaikan alimmalle kohdalle. Koska rata sijaitsee montun pohjalla ja on lähialueen matalin kohta, pohjaveden pysyvää tasoa ei voida käytännössä alentaa tai sen luonnollisia korkeuden vaihteluita estää ilman laajamittaisia toimenpiteitä, eivätkä tällaiset toimenpiteet eivät olisi kohtuullisia eivätkä ympäristön kannalta perusteltuja.”

Luvanhaltija on siis itsekin todennut, ettei pohjaveden luonnollista nousua rata-alueelle voida estää ilman laajamittaisia toimenpiteitä. Luvanhaltija ei kuitenkaan ole hakenut vesilain mukaista lupaa näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi. Vesilain mukaisen luvan tarve on todettu jo vuonna 2023.

Selvityksessään (15.11.2025) luvanhaltija on esittänyt seuraavaa:

- Toimintaa harjoitetaan vain, kun rata on kuiva
- Pohjaveden luonnollista käyttäytymistä ei muuteta pysyvästi.
 - o alueella ei tehdä laajamittaista pumppausta tai kaivutöitä, joilla pohjaveden luonnollista virtausta muutettaisiin
- Tarvittaessa voidaan käyttää vähäistä vedenpoistoa.
 - o Mikäli tulevaisuudessa on tarpeen poistaa rata-alueen montun pohjalle kerääntyvää seisovaa vettä, toimenpide toteutetaan vesilain (587/2011) puitteissa siten, ettei se edellytä aluehallintoviraston myöntämää vesitalouslupaa vesilain 3 luvun 3 §:n nojalla

Luvanhaltija on vastineessaan todennut, ettei heidän mielestään uusien lupien hakeminen ole välttämätöntä.

Pohjaveden purkautuessa ympäristölupa-alueella vuonna 2024, ilmakuva on nähtävissä kolme purkautumiskohtaa (Kuva 1). Kun vesi purkautuu tai nousee radalle, asfaltissa mahdollisesti olevat haitta-aineet voivat liueta purkautuneeseen pohjaveteen. Luvanhaltijan kertoman mukaan purkautunut pohjavesi imeytyy maahan. Tällöin myös liuenneet haitta-aineet voivat imeytyä maahan ja edelleen syvempiin pohjavesikerrostumiin. Näin veden poisto montun pohjalta ei estä mahdollista pohjaveden pilaantumista.

Kuva 1. Ilmakuva vuodelta 2024. Punaisilla nuolilla on merkitty kolme purkautumiskohtaa kuvaan. Ilmakuvat on sijoitettu mittauksen alle silmämääräisesti alueella olevien rakennuksien sijaintia hyödyntäen.

Tässä yhteydessä ympäristöluvan muuttamisesta ja luvanhaltijan antamasta vastineesta on pyydetty lausunto Lupa- ja valvontavirastolta (LVV). LVV on lausunnossa todennut seuraavaa:
 "... ettei toiminnalle tule myöntää ympäristölupaa, koska toiminta saattaa aiheuttaa YSL 17§:n pohjaveden pilaamiskiellon ja VL 3:2 vastaisia seurauksia."

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan luvanhaltija on saanut tiedon vesilain mukaisen luvan tarpeesta ensimmäisen kerran vuonna 2023. Tämän jälkeen asia on toistettu kahdesti. Luvanhaltija ei ole lupaa hakenut eikä vastineensa mukaan myöskään aio hakea. Toiminnan järjestämisessä voidaan huomioida tällöin vain sellaiset ratkaisut, jotka on mahdollista toteuttaa ilman vesilain mukaista lupaa.

Valituksen mukaan viranomainen on jättänyt riittävästi selvittämättä, olisiko ympäristöluvan muuttaminen konkreettisesti mahdollista. Tässä yhteydessä on tuotu esiin nykyisten lupamääräysten tarkentaminen ja muuttaminen seuraavilla tavoilla:

"rajoittamalla varastoitavan polttoaineen määrää tai säilytystapaa"

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan polttoaineiden varastoinnin tai määrän muuttaminen ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

"rajoittamalla toimintaa ajallisesti tai tilanteessa, että radalle on kertynyt vettä"

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toiminnan ajallinen rajausta ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

"määrämällä radan tarkastus- ja puhdistamistoimista kunkin ajokerran jälkeen"

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tarkastus- ja puhdistustoimilla ei voida poistaa pohjaveden pilaantumisen riskiä.

Lisäksi valituksessa tuodaan esiin, että *"lautakunta ei ole asianmukaisesti arvioinut näitä vaihtoehtoja eikä pyytänyt niihin liittyvää lisäselvitystä"*. Luvanhaltijalta on pyydetty selvitystä sekä kuultu sekä luvan muuttamiseen että luvan peruuttamiseen liittyvässä asiassa. Luvanhaltijalta on pyydetty vastinetta annetuista lausunnoista. Kaikissa näissä tilanteissa luvanhaltija on voinut esittää lupaviranomaiselle ratkaisuja ja täydentään tietoja yksityiskohdilla. Ympäristölautakunta ei ole nähnyt tarvetta pyytää lisäselvitystä ja on arvioinnut erilaisia vaihtoehtoja. Luvanhaltija ei ole esittänyt sellaisia ratkaisuja, joilla pohjaveden pilaantumisen riski voitaisiin poistaa. Niiden toimenpiteiden osalta, joissa ympäristölautakunta ei ole toimivaltainen viranomaisena, lisäselvityksille ei ole myöskään ollut tarvetta.

Valituksessa esitetään, että *"Viranomaisena ei ole pyytänyt, tilannut eikä hankkinut riittävää teknistä näkemystä siitä, millaiset lupamääräykset voisivat konkreettisesti poistaa arvioidun pohjaveden pilaantumisen riskin"*

Ympäristölautakunta katsoo, että luvanhaltijan on oltava selvillä moottoriurheilutoiminnan järjestämisestä pohjavesialueella niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Tällaisessa tilanteessa viranomaisen tehtävänä ei ole hankkia luvanhaltijan puolesta konsulttitasoisia selvityksiä tai suunnitelmia seikoista, joiden perusteella toimintaa alueella voitaisiin jatkaa. Kuten jo aikaisemmin on todettu, luvanhaltija on ilmoittanut ettei se aio hakea toiminnalle uusia lupia eikä esimerkiksi toiminta-aikojen rajausta ole riittävä ratkaisu tilanteeseen.

Ympäristölautakunta haluaa muistuttaa valituksen tekijää, että ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Lisäksi ympäristönsuojelun 8 §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa; toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä sekä toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä ja toiminnassa käsitellyistä jätteistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja; toiminnanharjoittajan käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

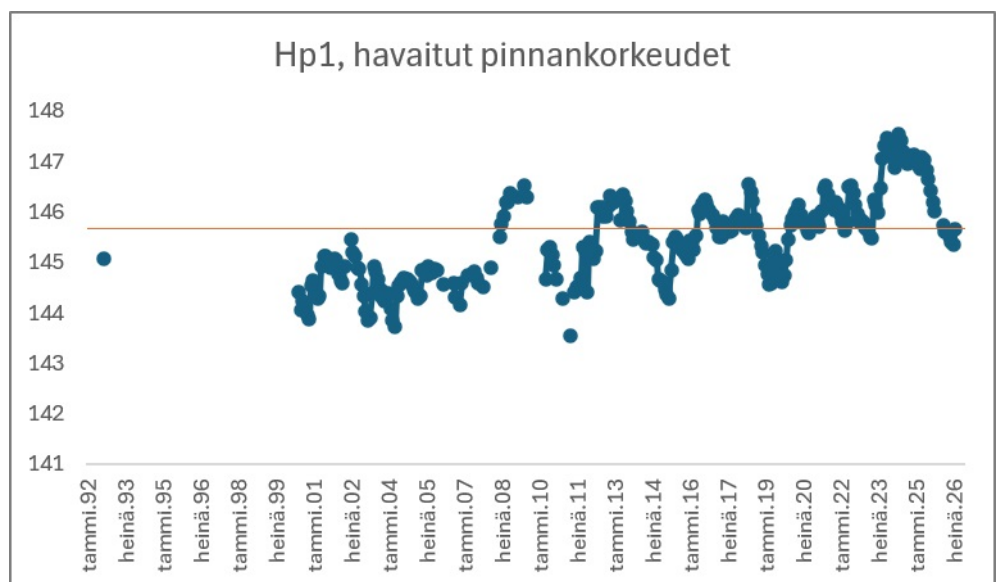
Ympäristölautakunta katsoo, ettei luvanhaltija ole toimittanut sellaista tietoa, jonka perusteella luvan muuttaminen olisi mahdollista. Viranomaisen tehtävä ei myöskään ole hankkia sellaisia selvityksiä.

Valituksessa tuodaan esiin KHO:n ratkaisu 2022:67, jossa viitataan valituksen tekijän kertoman mukaan haitankärsijän esittämään selvitykseen ja asetuksella säädettyihin vähimmäisötäisyyksiin. Kyseinen ratkaisu ei ole sovellettavissa nyt käsillä olevaan asiaan. Kartingrataa koskevassa asiassa kyse on viranomaisen vireille laittamasta asiasta, ei haitan kärsijän. Lisäksi asian selvittämisessä lausuntoja on pyydetty valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta. Valtion ympäristönsuojeluviranomaisena ei ole asiassa haitankärsijä vaan yleisen edun valvoja.

Valituksen kohta 4: Koskien pohjavesiolosuhteiden muutoksen pysyvyyttä

Valituksessa kiistetään, että olosuhteiden muutos olisi pysyvä. Koska luvanhaltija ei ole asentanut ympäristöluvan edellyttämää pohjavesiputkea, tarkkaa tietoa lupa-alueen pohjaveden tasosta ei ole käytettävissä. Pohjavesialueelta kerätään säännöllisesti tietoa pohjaveden pinnantasosta, mutta näitä mittauksia tehdään ympäristölautakunnan tietojen mukaan vain vedenottamon läheisyydestä. Vedenottamo sijaitsee noin 1 km:n päässä rata-alueelta eikä tehdyt mittaukset kuvasta pohjaveden pinnantasoa rata-alueella absoluuttisina tuloksina. On myös mahdollista, että rata-alueen pohjavesi on orsivettä, kun taas mittaustulokset kuvaavat syvemmissä kerroksissa olevan pohjaveden vaihtelua. Kartingrata kuitenkin sijaitsee kyseisellä pohjavesialueella, joten todetut havainnot heijastuvat myös rata-alueen olosuhteisiin.

Lupa- ja valvontavirastolta ja vedenottajalta saatujen mittaustietojen perusteella pohjaveden pinnankorkeutta on mitattu Ahvenlammen pohjoispuolella mittauspisteessä Hp1 syyskuussa 1992 ja yhtäjaksoisesti noin kerran kuukaudessa kesäkuusta 2000 alkaen. Mittaukset jatkuvat edelleen. Aineiston perusteella pohjaveden pinnantasossa on havaittavissa yleinen, nousujohteinen trendi (Kuva 2). Pohjaveden pinnantaso on ollut alhaisimmillaan 143.55 m (huhtikuu 2011) ja korkeimmillaan 147.54 m (toukokuu 2024). Toukokuussa 2025 pohjaveden pinnantaso on kääntynyt selkeään laskuun kesällä 2023 alkaneen korkeamman vedenpinnantasojakson jälkeen. Lasku on kuitenkin taittunut elokuuhun 2026 mennessä. Pohjaveden pinnantaso on tällä hetkellä korkeammalla kuin se on ollut ympäristölupaa haettaessa ja myönnettäessä vuosien 2001-2004 aikana. Nämä havainnot osoittavat, että pohjavesialueen hydrologisissa olosuhteissa on tapahtunut muutos. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tämän muutoksen ulottumista kartingradan alueelle ei voida sulkea pois. Muutoksen pysyvyydestä tai tämän hetken suunnasta ei kuitenkaan ole varmuutta. Varmaa on kuitenkin se, että pohjaveden pinnantaso on noussut alueella ennenkin ja se voi nousta jatkossakin.

Kuva 2. Mittauspisteen Hp1 pohjaveden pinnantaso ajanjaksolla syyskuu 1992 – elokuu 2026. Pohjaveden pinnankorkeuden yksikkö on metri (m) korkeusjärjestelmässä N2000. Oranssi viiva on pohjaveden pinnantaso tällä hetkellä.

Kartingradan läheisyydessä on useampi pohjavesiputki, joista on mitattu 1990-luvulla pohjaveden pinnankorkeuksia. Lähimmässä pohjavesiputkessa (Hp9) pohjaveden pinnantaso on vaihdellut 145.39-146.19 m (N2000) maaliskuun 1992 ja heinäkuun 1999 aikana. Ruosteista

pohjavesiputkea ei ole saatu auki vuonna 2026 eikä putken toimivuudesta ole varmuutta.

Vedenpinnan tasoja on mitattu kartingradan ympäristössä 2.10.2026. Radan luoteiskulmassa olevan lutakon veden pinnantason korkeus on tasolla 143.15 m (N2000). Pohjavettä purkautuu rata-alueelta korkotasosta 142.17-142.47 m (N2000). Pinnantasot siis laskevat kartingradan suuntaan. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan korkoerojen takia pohjaveden purkautuminen rata-alueella voi jatkua.

Maanmittauslaitokselta ja GoogleEarth-palvelusta on vapaasti saatavilla historiallisia ilmakuvia. Kuvia ei ole kuitenkaan kaikilta vuosilta. Saatavilla olevista ilmakuvista nähdään pohjaveden vuoto ensimmäisen kerran vuonna 2017. Näin ollen rata-alueelta on purkautunut pohjavettä jo ainakin 9 vuoden ajan. Tähän aikajaksoon mahtuu erilaisia ympäristöolosuhteita. Esimerkiksi keväällä 2026 pohjavesien ja järvien pinnantasot ovat olleet poikkeuksellisen alhaisia. Tästä huolimatta rata-alueelta purkautui keväällä 2026 pohjavettä ja pohjavesi on lammikoitunut alueen pohjoispuolelle. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan vähintään 9 vuotta kestänyttä pohjaveden purkautumista alueella tulee pitää pysyvänä hydrologisena olosuhteen muutoksena. Pohjavettä on purkautunut sellaisissa määrissä, että pohjavesi on noussut rata-alueelle vuosina 2023-2025. Koska näin on käynyt kerran, on syytä olettaa, että näin voi käydä jatkossakin. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan rata-alueelta purkautuvaa pohjavettä tulee jo itsessään pitää olosuhteiden olennaisena muutoksena. Vuoden 2001 ympäristölupahakemuksessa pohjaveden purkautumisesta rata-alueella ei ole mainittu. Mikäli pohjavettä on tällöin purkautunut rata-alueella, olisi tästä pitänyt mainita myös ympäristölupahakemuksessa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen arkistoista tällaista tietoa ei löydy.

Luvanhaltija on lupahakemuksen jättämisen jälkeen vuonna 2001, mutta ennen ympäristöluvan myöntämistä vuonna 2004, laajentanut rataa. Tämä laajennus sijoittuu vuotokohdan läheisyyteen (Kuva 3, taustalla ilmakuva vuodelta 2001). Kartingradan sisäänajotie on aikaisemmin sijainnut kyseisellä alueella. Suunniteltu laajennus näkyy myös ympäristölupahakemuksen yhteydessä olevasta kartasta, joskaan laajennusta ei ole täysin toteutettu hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Ympäristölautakunta pitää kiinni näkemyksestään, että vasta laajennuksen jälkeen rata ulottuu alueelle, jolta pohjavettä nyt purkautuu.

Kuva 5. Kartingradan pohjoisreunaan muodostuvan pohjavesilammikon tilanne syksyllä 2026.

Kuva 6. Kartingradan pohjoisreunaan muodostuvan pohjavesilammikon tilanne kesällä 2026.

Valituksessa tuodaan esiin, ettei alueella olisi ilmennyt muutoksia, joista olisi voinut aiheutua pohjaveden tason pysyvää nousua. Asiasta saatujen tietojen mukaan pohjavesialueella on toiminut vuosina 1964-2000 taimitarha. Lisäksi vedenottamon toiminta on ollut vähäistä vuosina 2016-2024. Näiden toimijoiden vaikutusta alueen hydrologiaan ei ole pystytty selvittämään.

Valituksen kohta 5: Koskien tilanteesta aiheutuvaa pohjaveden pilaantumisriskiä

Valituksessa esitetään ettei toiminnasta aiheudu mm. YSL 16-18 §:n mukaista kiellettyä seurausta tai VL 3 luvun 2 §:n vastaista seurausta. Aikaisempi oikeuskäytäntö osoittaa, että pohjaveden pilaamiskielto sisältää vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan ole tarvinnut tai tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista.

Valituksessa esitetään, että toiminta on pienimuotoista. Ympäristösihteerit ovat kuitenkin radalla käydessään todenneet, ettei radan luvaton käyttö ole estetty ennen ympäristöluvan peruuttamista. Onnettomuus voi tapahtua myös luvattoman käytön aikana, jolloin alueella ei ole valvontaa ja käytetyt ajoneuvot erilaisia kuin luvanhaltijan käyttämät. Onnettomuustilanteet voivat tapahtua radan ulkopuolella, missä ei ole asfalttia. Radalla ei ole suojarakenteita, jotka estäisivät hydraulisen yhteyden pohjaveteen. Pohjaveden lammikoituessa rata-alueella tai sen läheisyydessä, haitta-aineiden yhteys pohjaveteen on välitön.

Valituksen kohta 6: Koskien pohjaveden virtaussuuntaa

Valituksessa todetaan, että pohjaveden virtaussuunta on vedenottamolta kartingradan suuntaan. Lisäksi viitataan päätökseen KHO:2018:41, jossa valituksen mukaan käsitellään virtaussuunnan merkitystä jakeluaseman sijoittamisesta pohjavesialueelle. Valituksen alaisessa asiassa ei ole kyse pohjaveden virtaussuunnasta, vaan pohjaveden purkautumisesta ja nousemisesta lupa-alueelle ja tästä aiheutuvasta pohjaveden pilaantumisen riskistä. Kartingradan ja jakeluaseman rakenteissa ja suojaetäisyyksissä on myös huomattavaa eroa. Jakeluaseman rakenteilla katkaistaan hydraulinen yhteys pohjaveteen ja suojaetäisyys pohjaveteen on 15 metriä. Kartingradan tapauksessa pohjavettä purkautuu rata-alueella ja rata-alueelle sijoittuvan asfaltin lisäksi alueella ei ole muita suojarakenteita.

Valituksessa tuodaan esiin pohjavesialueella olevia muita toimintoja. Pohjaveden suojelusuunnitelman mukaan kartingradan läheisyydessä on tutkittu vedenottamon paikka. Tutkimuspisteestä 70 on tehty noin kolmen kuukauden pituinen koepumppaus vuonna 1994. Koepumppauksen keskimääräinen tuotto oli 415 m³/d. Pohjaveden mangaanipitoisuus kohosi koepumppauksen aikana (60 -> 130 µg/l), eikä piste 70 soveltuisi vedenottoon ilman vedenkäsittelyä.

Valituksen kohta 7: Koskien pohjaveden tarkkailuputken puuttumista

Valituksessa esitetään, että pohjavesiputken asennusta ei ole viranomaisen toimesta vaadittu. Kartingradalle on myönnetty ympäristölupa. Ympäristöluvan lupamääräyksillä on annettu lisäehdot, joita toiminnan järjestämisessä tulee noudattaa. Lupamääräys itsessään on jo lupaviranomaisen esittämä vaatimus pohjavesiputken asentamiseksi. Kun ympäristölupamääräystä ei noudateta, kyseessä on ympäristönsuojelulain 225.1 §:n kohdan 2 mukaisesta laiminlyönnistä ja mahdollisesti ympäristönsuojelulain rikkomisesta. Vaikka pohjavesiputkea ei ole asennettu, sillä ei ole perusteltu luvan peruuttamista. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan asiassa ei ole ollut tarvetta muuttaa ympäristölupaa pohjavesiputkea koskevan lupamääräyksen osalta. Luvanhaltijalla on edelleen velvollisuus asentaa putki ja järjestää toimintansa niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumista sekä olla tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista. Ympäristölupaa tulee noudattaa riippumatta siitä valvotaanko toimintaa vai ei.

Valituksessa esitetään väitteitä koskien viranomaisen selvittämisvelvollisuutta. Vesinäytteet ja niistä tehtävät analyysit ovat aikasidonnoisia. Vuonna 2026 otetulla vesinäytteellä ja tehdyillä

korkomittauksella ei voida millään tavalla arvioida minkälainen oli pohjaveden laatu ja korko esimerkiksi ympäristölupaa myönnettäessä vuonna 2004. Yksittäisen mittaustuloksen arvo käsillä olevan kokonaisuuden ratkaisemisessa on siis rajallinen. Ympäristölautakunnalla siis ei ole mahdollisuutta selvittää kartingradan alueen pohjaveden laatua ja korkoa jälkikäteen. Luvan peruuttamiseen liittyvän asian selvittämiseksi ympäristösihteeri ei ole vaatinut pohjavesiputkea asennettavaksi. Tällaisessa tilanteessa seurantasuunnitelman teettämistä, useiden pohjavesiputkien asentamista ja näistä tehtävää laaja-alaista näytteenottoa on pidettävä kohtuuttomana, koska kartingtoimintaa ei ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tule jatkaa alueella.

Luvanhaltijaa on kuultu sekä ympäristöluvan muuttamiseen liittyvässä asiassa sekä ympäristöluvan peruuttamiseen liittyvässä asiassa. Luvanhaltija on vastuussa toimittamisestaan tiedoista. Mikäli luvanhaltija olisi halunnut asentaa alueelle pohjavesiputken ja ottaa siitä vesinäytteen, heillä on ollut siihen myös ympäristöluvassa määrätty velvollisuus.

Valituksen kohta 8: Koskien luvan muuttamisen ensisijaisuutta

Valituksessa esitetään, ettei asiassa ole selvitetty hallintolain edellyttämällä tavalla riittäisivätkö muutetut lupamääräykset turvaamaan ympäristön. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan ympäristöluvan muuttamista on selvitetty ensisijaisena vaihtoehtona. Tähän liittyvät yksityiskohdat on esitetty sekä tässä lausunnossa että asiaan liittyvässä päätöksessä.

Valituksessa esitetään uusiksi lupamääräyksiksi seuraavaa:

”toiminnan kieltäminen tilanteessa, jossa pohjavesi on noussut rata-alueelle yli tietyn tason”

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toiminnan ajallinen rajausta ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

”polttoainemäärien rajoittaminen radalla ja varikkoalueella”

”polttoaineen säilytykseen liittyvien ehtojen tiukentaminen”

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan polttoaineiden määrän ja varastoinnin rajoittaminen ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

”enimmäismäärä yhtä aikaa radalla käytettävälle ajoneuvoille”

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan käytön rajoitus ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

”radan puhdistusvelvoitteet kunakin ajopäivänä”

Jos ympäristöluvassa määrättäisiin puhdistamisvelvoitteista yksityiskohtaisesti, tulisi velvoite asettaa pahimman mahdollisen tilanteen mukaan. Tällöin tulisi huomioitavaksi myös rata-alueen luvaton käyttö. Yksityiskohtainen, kaiken kattava lupamääräys johtaisi todennäköisesti luvanhaltijan kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan puhdistusvelvoitteet eivät poista pohjaveden pilaantumisen riskiä. Pohjaveden purkautuessa rata-alueelta pilaantumisriski on välitön. Pilaantumisen on mahdollista tapahtua välittömästi vahingon jälkeen tehtävistä toimenpiteistä riippumatta.

”pohjavesiputken asentaminen ja säännöllinen seuranta lupamääräysten mukaisesti”

Lupamääräys 3 sisältää jo velvoitteen pohjavesiputken asentamisesta ja seurannasta. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan pohjavesiputken asentaminen ja seurantavelvoitteesta määrääminen ei poista pohjaveden pilaantumisen riskiä.

Valituksessa esitetään seuraavaa: *"Myös suojarakenteita, jotka estäisivät hydraulisen yhteyden pohjaveteen, on mahdollista asentaa. Suojaetäisyys pohjaveteen on saavutettavissa esimerkiksi salaoitusjärjestelyin, jossa purkautuva vesi johdetaan suojatusti kaivoon ja siitä pois pumppaamalla. Luvanhaltija on esittänyt tätä vaihtoehtoa jo ensimmäisessä kuulemisvastineessaan 15.11.2025, mutta viranomainen ei ole ottanut tähän päätöksessään riittävää kantaa."*

Valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta on kysytty pohjaveden pumppaamisesta rata-alueelle nousseeseen pohjaveteen liittyen kahdesti ennen luvan muuttamisen vireilletuloa. Molemmilla kerroilla (muistiot päivätty 30.10.2023 ja 23.5.2025) valtion ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että esitetty pohjaveden pumppaaminen edellyttää vesilain mukaista lupaa.

Lupa- ja valvontavirastolta on pyydetty lausunto luvan muuttamiseen liittyvässä asiassa. Heillä on ollut tällöin käytössään myös luvanhaltijan vastine (päivätty 15.11.2025). LVV:n lausunnossa on todettu, että " ettei toiminnalle tule myöntää ympäristölupaa, koska toiminta saattaa aiheuttaa YSL 17§:n pohjaveden pilaamiskiellon ja VL 3:2 vastaisia seurauksia."

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan pohjaveden pumppaamiseen liittyvään asiaan on siis otettu kantaa jo kolmesti. Luvanhaltija on saanut tiedon vesilain mukaisen luvan tarpeesta kolmesti, ensimmäisen kerran jo vuonna 2023. Luvanhaltija on ilmoittanut 15.11.2025 päivätyssä vastineessaan, ettei sen mielestä toiminnalle tarvita enää uusia lupia.

Ympäristölautakunta haluaa huomauttaa, että valituksessa esitetyille väittämille koskien suojarakenteita, salaoitus-, ja pumppausratkaisuja ei ole tässä yhteydessä esitetty Lupa- ja valvontaviraston lausuntoa vesilain mukaisesta lupatarpeesta. Asiassa aikaisemmin todetun perusteella tällaiseen toimintaan tarvitaan vesilain mukainen lupa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole toimivaltainen viranomainen tässä asiassa.

Valituksessa väitetään, että *"Viranomainen ei ole ylipäätään riittävästi pyytänyt luvanhaltijaa yksilöimään tai kuvailemaan sellaisia suojarakenteita, joilla hydraulinen yhteys pohjaveteen voitaisiin estää."* Luvanhaltijalta on pyydetty selvitystä sekä kuultu sekä luvan muuttamiseen että luvan peruuttamiseen liittyvässä asiassa. Luvanhaltijalta on pyydetty vastinetta annetuista lausunnoista. Kaikissa näissä tilanteissa luvanhaltija on voinut esittää lupaviranomaiselle ratkaisuja ja täydentään tietoja yksityiskohdilla.

"Luvanhaltija on estänyt alueen luvattoman käytön asentamalla kohteelle vievälle tielle jo vuosia sitten puomin. Myös radan luvaton käyttöä voidaan estää tarvittaessa tehokkaammin esimerkiksi lisää ajoesteitä asentamalla. Todettakoon kuitenkin, ettei radan luvaton käyttö ole luvanhaltijan näkemyksen mukaan ollut sinällään ongelma."

Ympäristösihteerit ovat tarkastuksillaan todenneet, että ketjut on lukittu vasta luvan peruuttamisen jälkeen, sitä ennen pääsyä rata-alueelle ei ole estetty. Tämän lisäksi rata-alueella on pääsy myös maaston kautta, koska aluetta ei ole esimerkiksi aidattu. Rata itsessään on riittävän leveä autolla ajettavaksi ja radan pinnassa on todettu jälkiä kaksipyöräisistä moottoriajoneuvoista.

Valituksen kohta 9: Luottamuksensuojasta ja suhteellisuusperiaatteesta

Ympäristölautakunta on selvittänyt ympäristöluvan muuttamisen edellytyksiä ja käsitellyt ympäristöluvan peruuttamiseen liittyvän asian lain mukaisesti. Ympäristölupaa on pyritty ensisijaisesti muuttamaan, koska toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen. Luvan peruuttaminen on ollut viimesijainen ratkaisu tilanteessa, kun toiminnan jatkamisen edellytyksiä ei saada täytetyksi lupaa muuttamalla. Lupa on siis "puututtu" ainoastaan lainsäädännössä säädettyjen kriteereiden mukaisesti.

Valituksessa todetaan, että kartingtoimintaa on järjestetty yli kahden vuosikymmenen ajan käytännössä muuttumatta. Todellisuudessa kartingrataa on ympäristölautakunnan tietojen mukaan laajennettu 2000-luvun aikana kahdesti. Lisäksi alueelle on tehty muutostöitä veden johtamiseksi alueella. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan nämä ovat merkittäviä muutoksia.

Valituksessa esitetään, ettei pohjaveden pilaantumista ei ole todettu tai sen vaaraa osoitettu. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tässä asiassa on osoitettu hydrologisten olosuhteiden muutos, jonka seurauksena pohjavettä purkautuu kartingradan alueelta. Riidatonta asiassa on se, että vesi on noussut kartingradan alueelle ja rata-alueelta purkautuu edelleen pohjavettä. Radan alueelta on tällöin voinut huuhtoutua haitta-aineita pohjaveteen ja edelleen mahdollisesti imeytynyt syvempiin pohjavesikerroksiin. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tästä aiheutuu riski pohjaveden pilaantumiselle.

Valituksen kohta 10: Lopettamismääräykset

Valituksessa esitetään väitteitä, joiden mukaan toiminnan lopettamismääräykset olisivat lainvastaisia tai kohtuuttomia ja niitä tulisi muuttaa. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan tällaiset väitteet ovat perusteettomia. Ympäristöluvassa ei ole annettu määräyksiä toiminnan lopettamisen osalta. Ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaisesti lupaviranomaisen on annettava toiminnan lopettamista koskevat määräykset, jos ympäristöluvassa ei ole niitä annettu. Antaessaan määräykset toiminnan lopettamista koskien, ympäristölautakunta on menetellyt asiassa lain edellyttämällä tavalla. Määräysten yksityiskohtaiset perustelut on annettu päätöksen yhteydessä.

Valituksessa esitetään, että lopettamisen yhteydessä annetut määräykset jätteiden poistamiseksi ovat epämääräiset. Ympäristölautakunta on antanut määräyksen poistaa lupa-alueella olevat toimintaan liittyvät roskat ja jätteet. Määräys ei koske kiinteistön omistajan puutavaraa tai muuta jätettä, koska ne eivät ole muodostuneet kartingradan toiminnassa. Valituksessa esitetyn luettelon perusteella luvanhaltijalla on tieto alueella olevien jätteiden omistajasta. Ympäristölautakunnan mukaan määräys jätteiden poistamisesta on selkeä eikä sitä tule muuttaa.

Valituksessa esitetään, ettei asfaltin poistamista tai maanmuotoilua tule määrätä. Vaikka alueelta on otettu aikaisemmin maa-aineksia, ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan alue ei ole ollut suoraan muutettavissa kartingradaksi vaan luvanhaltija on muokannut aluetta kyseistä toimintaa varten. Mikäli toiminta päättyy eikä vaurioituneelle, asfaltoidulle radalle ole osoittaa muuta jatkokäyttöä, tulee asfaltti poistaa. Poistamalla asfaltti estetään moottoriajoneuvoilla ajaminen radalla luvan päättymisen jälkeen. Tällaiseen käyttöön liittyy aina riski esimerkiksi polttoaine- tai öljyvahingosta, josta aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaara. Maisemointisuunnitelma ja jatkokäyttösuunnitelma ovat luvanhaltijan mahdollisuus esittää tilanteeseen erilaisia ratkaisuja.

Määräystä suunnitelmien tekemisestä ei voida pitää kohtuuttomana. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan päätöksessä annettu määräys 2 on tarpeellinen pilaantumisen ehkäisemiseksi, eikä valituksessa ole varteenotettavia perusteita sen muuttamiselle.

Valituksessa on tuotu esiin kiinteistön omistajan kanssa tehty vuokrasopimus. Ympäristölautakunta ei ole toimivaltainen viranomainen vuokrasopimukseen liittyvässä asiassa ja tästä mahdollisesti aiheutuvat seikat eivät kuulu ympäristöluvan peruuttamiseen liittyvän asian käsittelyyn.

Valituksessa tuodaan esiin valittajan taloudellinen toimintakyky, mutta siinä ei esitetä esimerkiksi suunnitelmaa miten toiminta lopetetaan eikä kustannusarviota toiminnan lopettamisesta aiheutuvista todellisista kustannuksista. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan luvanhaltija on tullut varautua toiminnan lopettamisesta aiheutuviin kustannuksiin osana selvilläolovelvollisuuttaan eikä toiminnan lopettamisesta aiheutuvien kustannusten voida siten katsoa tulleen luvanhaltijalle yllätyksenä.

Muut valituksen perustelut

Muilta valituksessa esille tuoduilta osin ympäristölautakunta viittaa päätöksen selotusosassa, lupamääräyksissä ja perusteluissa jo todettuun.

Päätös

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

2.11.2026 Ote Vaasan hallinto-oikeus